

**Sprawozdanie z funkcjonowania
Ośrodka Interwencji Kryzysowej
w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu
w 2024 roku**

Opole, 2025 rok

Wstęp

Czym jest interwencja kryzysowa?

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a w konsekwencji zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności społecznej.

Jaką funkcję pełni Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu?

Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK) jest specjalistyczną placówką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu, udzielającą wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego osobom, które znajdują się w sytuacji kryzysowej. Podstawa prawna regulująca działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej to Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r z późn. zm., która w artykułach 19 pkt 12, art.36 pkt 2 lit. h oraz art. 47 stanowi o zasadach powoływania i działaniach OIK-ów.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie funkcjonuje od października 1997 r. Przedmiotem działań OIK jest udzielanie kompleksowej pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej osobom, które znalazły się w sytuacji szeroko pojętego kryzysu, w tym katastrof masowych. Udzielanie wsparcia ma na celu powstrzymanie i łagodzenie szkód doznawanych przez osoby i rodziny dotknięte uzależnieniem od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych zmieniających świadomość, przemocą domową oraz różnorodnymi kryzysami bytowymi, a także innymi niekorzystnymi zjawiskami życia społecznego. Zadanie realizowane jest nieodpłatnie, bez względu na posiadany dochód, poprzez interdyscyplinarną formułę działania Ośrodka, od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 20.00, z pełnym wachlarzem form pomocy. Są nimi:

- systemowe działanie wobec osób uzależnionych i członków ich rodzin, poprzez indywidualne konsultacje, pracę psychoedukacyjną,
- interwencję wobec przemocy wraz z systemowym i indywidualnym sposobem rozwiązywania problemów,
- realizację procedury „Niebieskiej Karty”,
- dostępność do bezpłatnej pomocy prawnej i mediacji rodzinnych,
- dostępność do bezpłatnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej.

➤ Rodzaje problemów, z jakimi zgłaszają się osoby potrzebujące pomocy:

- kryzysy rodzinne,
- kryzysy psychospołeczne, np. bezdomność, bezrobocie samotność, trudności mieszkaniowe,
- ostre kryzysy sytuacyjne, np. utrata osoby bliskiej, pokrzywdzenie na skutek przestępstwa, gwałt,

- problemy suicydalne i osobowościowe,
- przeżycia traumatyczne: ofiary wypadków komunikacyjnych, ofiary pożarów,
- ofiary handlu ludźmi,
- klęski żywiołowe.

➤ **Specjaliści zatrudnieni w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oferują:**

1. bezpłatne i anonimowe konsultacje:
 - prawne,
 - psychologiczne,
 - terapeutyczne,
 - interwencyjne w miejscu zdarzenia lub zamieszkania,
 - w zakresie uzależnień,
2. czasowe schronienie,
3. mediacje rodzinne,
4. prowadzenie terapii krótkoterminowej.

I. Pomoc psychologiczna.

W przeważającej ilości przypadków pracownik OIK (psycholog, prawnik, pracownik socjalny) jest pierwszą osobą, której potrzebujący pomocy odważył się wyjawić swój problem. W wielu przypadkach, to właśnie na skutek prawidłowo zdiagnozowanych problemów w Ośrodku, pomoc w uświadomieniu istnienia problemu oraz wskazania drogi jego rozwiązania, osoby zgłaszające się po pomoc, uzyskują wiedzę jakie kolejno mogą podjąć kroki, od jakich innych instytucji mogą oczekiwać pomocy i wsparcia. Psychologiczna pomoc w Ośrodku udzielana jest zgodnie z potrzebami osób doświadczających kryzysu. Może to być jednorazowa interwencja lub cykliczne prowadzenie oddziaływań psychologicznych i terapeutycznych.

Praca z osobami z grup ryzyka powiązana jest dodatkowo z terapią krótkoterminową i ewentualnym przekierowaniem do właściwych placówek leczniczych i innych instytucji.

W ramach pomocy psychologicznej w 2024 r. udzielono 2296 porad dla 1179 osób:

Lp.	GRUPA PROBLEMOWA		LICZBA PORAD	LICZBA OSÓB
1.	Przemoc	Ogółem	1001	598
		Posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych	983	584
		Przemoc fizyczna	12	9
		Przemoc emocjonalna	5	4
		Przemoc ekonomiczna	0	0

		Przemoc seksualna	1	1
2.		Problemy zdrowotne	22	11
3.		Problemy rodzinne	327	164
4.		Problemy mieszkaniowe	28	10
5.		Problemy emocjonalne	621	249
6.		Zaburzenia psychiczne	23	13
7.		Problemy związane z poczuciem samotności	6	5
8.		Problem żałoby	25	14
9.		Przeżycia traumatyczne	6	4
10.		Tendencje samobójcze	216	94
11.		Dorośle dziecko alkoholików	4	3
12.		Anoreksja / Bulimia	2	2
13.		Problem uzależnienia i współuzależnienia	9	8
14.		Stalking/mobbing	6	4

W roku 2024 r. pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej podjęli **119** interwencji w związku z podejmowanymi próbami **samobójczymi i samookaleczeniami**. Zachowania suicydalne dot. zarówno osób dorosłych, jak i nieletnich.

W roku 2024 r. zaobserwowano znaczną ilość zgłaszanych problemów emocjonalnych. W związku z tym psycholodzy Ośrodka Interwencji Kryzysowej prowadzili **warsztaty grupowe** pod nazwą „Wiosenne porządki w głowie”. Adresowane były do osób, którym zależało na poprawie jakości życia oraz doskonaleniu kompetencji związanych z rozwojem osobistym. Warsztat obejmował cykl **6** spotkań.

W związku z wejściem w życie nowelizacji Ustawy o ochronie małoletnich, tzw. ustawy Kamilka oraz standardów ochrony dzieci psycholodzy Ośrodka Interwencji Kryzysowej uczestniczą w interwencjach mających na celu zabezpieczenie dzieci, których życie i zdrowie są zagrożone.

W 2024 r. pracownicy OIK podjęli **4** razy tego typu interwencje.

W ramach realizacji przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej **procedury „Niebieskiej Karty”**, każda osoba objęta procedurą NK miała możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej oraz prawnej w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, a także Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej współpracuje z Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, w zakresie podejmowania interwencji dotyczących podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie.

Lp.	PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”		LICZBA
1.	Założenie NK	Ogółem	274
		W stosunku do mężczyzn	37
		W stosunku do kobiet	154
		W stosunku do dzieci	92
2.	Powołane grupy diagnostyczno-pomocowe		269
3.	Osoby podejrzewane o stosowanie przemocy	Udział w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych	174
		Podjęcie terapii	21
4.	Zakończenie procedury NK		192

II. Pomoc prawna.

W 2024 r. w ramach poradnictwa prawnego w Ośrodku udzielono: **584** porad dla **228** osób, sporządzono **179** pism procesowych.

Rodzaje problemów prawnych które są poruszane podczas konsultacji:

Lp.	GRUPA PROBLEMOWA	LICZBA PORAD	LICZBA PISM
1.	Postępowanie w sprawie o rozwód	89	23
2.	Postępowanie w sprawie o separację	1	0
3.	Ustanowienie rozdzielności majątkowej	5	0
4.	Podział majątku	22	3
5.	Alimenty	91	33
6.	Przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny	8	1
7.	Ustalanie pochodzenia dziecka, uznawanie ojcostwa	27	8
8.	Władza rodzicielska	80	27
9.	Uregulowanie kontaktów z dzieckiem	30	9
10.	Opieka i kuratela	16	5
11.	Przysposobienie dziecka, rodziny zastępcze	30	11
12.	Prawo lokalowe, w tym postępowanie eksmisyjne	19	3
13.	Postępowanie spadkowe	37	8
14.	Postępowanie karne i w sprawie nieletnich	8	1

15.	Przemoc w rodzinie	7	0
16.	Uzależnienia	9	4
17.	Ochrona zdrowia psychicznego	30	14
18.	Mediacje	9	0
19.	Świadczenia pomocy społecznej	1	0
20.	Inne	65	29

III. Pomoc socjalna.

W obszarze działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej są osoby znajdujące się w kryzysie bezdomności. W 2024 r. pracownicy OIK objęli poradnictwem i pomocą socjalną **331** osób udzielając: **1648** porad.

Lp.	GRUPA PROBLEMOWA	LICZBA OSÓB
1.	Schronienie interwencyjne	42
2.	Motywowanie do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy	55
3.	Podjęcie terapii odwykowej	21
4.	Podjęcie pracy zarobkowej	13
5.	Skierowanie do Klubu Integracji Społecznej	63
6.	Skierowanie do prac społecznie – użytecznych	6
7.	Skierowanie na posiłki do PCK „IKAR”	82
8.	Skierowanie do ORS „Szansa”	2
9.	Usamodzielnienie	21
10.	Umieszczenie w schronisku dla osób potrzebujących usług opiekuńczych w Miejskim Ośrodku Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym	29
11.	Zawarcie kontraktów socjalnych mających na celu osiągnięcie samodzielności życiowej	40

W związku z działaniami zbrojnymi na terenie Ukrainy pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej podejmowali działania pomocowe w zakresie pomocy socjalnej i psychologicznej dla obywateli Ukrainy. Pracownicy socjalni wraz z prawnikami Ośrodka Interwencji Kryzysowej zajmowali się małoletnimi obywatelami Ukrainy, którzy znajdowali się na terytorium RP bez prawnego opiekuna. Działania te polegały na skompletowaniu informacji oraz dokumentów i złożenie wniosku o ustanowienie opiekuna tymczasowego do Sądu Rejonowego w Opolu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, przy ul. Ozimskiej 60 A. Pracownicy

socjalni Ośrodka nadzorowali opiekę opiekunów tymczasowych, mieszkających na terenie akademików oraz burs, nad małoletnimi obywatelami Ukrainy.

W ramach współpracy z Wojewodą Opolskim, w okresie od stycznia do grudnia 2024 roku, realizowano Indywidualne Programy Integracji Cudzoziemców z osobami, które zostały objęte ochroną uzupełniającą na terytorium RP. Programami objęta została **1 rodzina (3 osoby)** – obywatele Ukrainy i **2 osoby** samotnie gospodarujące – obywatele Białorusi. **1 rodzina (2 osoby)**, obywatele Ukrainy oraz **2 osoby** samotnie gospodarujące, obywatele Ukrainy, oczekują na zatwierdzenie przez Urząd Wojewódzki Indywidualnego Programu Integracji Cudzoziemców.

W ramach Programu Integracji Cudzoziemców pracownicy socjalni Ośrodka Interwencji Kryzysowej świadczą pomoc na rzecz uchodźców w formie:

- pomocy mieszkaniowej,
- pomocy finansowej,
- pomocy przy załatwianiu spraw urzędowych,
- w zakresie informacji prawnej,
- w zakresie poradnictwa psychologicznego,
- w zakresie nauki języka polskiego,
- kontaktów ze służbą zdrowia,
- kontaktów ze środowiskiem lokalnym.

IV. Współpraca z organami administracji rządowej i samorządowej oraz organizacjami pozarządowymi.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje zadania wynikające z podpisanego Porozumienia z dnia 17 marca 2008 r. z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego. Psycholodzy Ośrodka Interwencji Kryzysowej podejmują interwencje w związku z pożarami, które mają miejsce na terenie miasta Opola. Psycholodzy udzielają wsparcia psychologicznego osobom poszkodowanym w pożarach oraz świadkom tych traumatycznych zdarzeń.

W ramach realizacji zadań wynikających z Krajowego Planu Działań Przeciwno Handlowi Ludźmi, Ośrodek Interwencji Kryzysowej współpracuje z Fundacją „La Strada”, Policją oraz Strażą Graniczną, w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa osobom będącym ofiarami handlu ludźmi. W 2024 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej objął pomocą **2** kobiety oraz **5** dzieci, u których zaistniało podejrzenie, że są ofiarami handlu ludźmi.

W związku z miesiącem Zdrowia Psychicznego, psycholodzy oraz prawnicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielali bezpłatnych porad w Centrum Handlowym SOLARIS Center, w terminie od 10.09.2024 r. do 10.10 2024 r. Pełniony był również dyżur telefoniczny, pod którym można było porozmawiać z psychologiem.

W związku z powodzią, pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielali wsparcia psychologicznego osobom poszkodowanym z terenów zalanych, oraz przekazywali stosowne informacje osobom chcącym pomóc powodzią. Psycholodzy Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielali pomocy psychologicznej na terenie gminy Lewin Brzeski osobom poszkodowanym w powodzi.

Psycholodzy Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadzili szkolenie dla pracowników Domów Studenta Uniwersytetu Opolskiego z zakresu radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych pod kątem prób samobójczych, gróźb czy przesłanek z tym związanych.

Psycholog Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadził szkolenia pod nazwą „Stres nauczycieli szkół ponadpodstawowych w kontekście zachowań suicydalnych młodzieży”.

Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej regularnie podnoszą swoje kwalifikacje. W roku 2024 r. uczestniczyli w specjalistycznych szkoleniach w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi, interwencji kryzysowej, zasad postępowania z ofiarami handlu ludźmi oraz zasad współdziałania z innymi instytucjami.

V. Etaty w Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej zatrudnionych jest **10** pracowników socjalnych, **5** psychologów i **2** konsultantów prawnych.

Do realizacji procedury „Niebieska Karta” zatrudnionych jest **6** pracowników socjalnych, z tego **5** pracowników bezpośrednio realizuje procedurę i pracuje z rodzinami, w których zostały założone Niebieskie Karty, a jeden pracownik socjalny jest odpowiedzialny za pracę administracyjno-biurową. Pracownicy zajmujący się procedurą NK w obszarze swoich działań mają całe miasto Opole. Uśredniając, jeden pracownik socjalny ma 25 Niebieskich Kart prowadzonych na bieżąco oraz 12 kart, które są zamknięte, ale po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy muszą być monitorowane przez okres 9 miesięcy.

Realizując zadania związane z pracą z osobami bezdomnymi, w OIK zatrudnionych jest **4** pracowników socjalnych. Osoby bezdomne rozproszone są na terenie całego miasta, w związku z tym pracownicy socjalni OIK w obszarze swoich działań mają całe miasto Opole. Uśredniając, jeden pracownik w skali roku współpracuje z **77** osobami bezdomnymi.

Psycholodzy OIK pracują z osobami przeżywającymi różnego rodzaju kryzysy emocjonalne. Zatrudnionych jest **5** psychologów. Z oferty pomocowej korzystają mieszkańcy z terenu całego miasta Opola. Uśredniając, jeden psycholog na przestrzeni roku współpracuje ze **168** osobami, które potrzebują wsparcia psychologicznego.

Konsultanci prawni udzielają pomocy prawnej osobom z terenu całego miasta Opola. Klientami są osoby, które potrzebują pomocy głównie w zakresie prawa opiekuńczo-rodzinnego. Uśredniając, na jednego konsultanta prawnego w skali roku przypada **116** osób. Konsultanci prawni zatrudnieni są na ½ etatu.

Praca Ośrodka Interwencji Kryzysowej ma charakter interdyscyplinarny, a pomoc oferowana przez pracowników OIK jest kompleksowa dla mieszkańców miasta Opola.